

"Legile pot fi violate fără ca ele să țipe."
(Talleyrand, 1754 - 1838)

ASOCIAȚIA GENERALĂ A INGINERILOR DIN ROMÂNIA

UNIVERS INGINERESC

BILUNAR DE OPINIE ȘI INFORMARE
ANUL IX * NUMĂRUL 11 (177) * 1 - 15 Iunie 1998 * 1000 LEI

Cu legea pre lege călcând

Incredibilul s-a mai produs o dată. Parcă tocmai pentru a le demonstra și ultimilor "sceptici" (dacă vor mai fi existând) că într-o democrație atât de "originală" ca a noastră, totul este posibil.

Dacă o contrabandă cu țigări - oricum, mult mai insignifiantă decât "philadelphiana" dispariția a flotei românești, de pildă - a ținut o țară întreagă cu sufletul la gură săptămâni în șir, încălcarea cu bună știință a unei legi a țării de către legiulorul însuși, Parlamentul României, era cât pe ce să treacă neobservată. Și poate că ar fi trecut dacă, în al 25-lea ceas, Uniunea Patronală a Unităților de Cercetare-Dezvoltare-Proiectare din România nu s-ar fi decis să lase la rampă și să condamne abuzul comis. "Uniunea (...)" a luat act cu stupoare - se arată în faxul primit la redacție - de faptul că legea privind stimularea cercetării-dezvoltării și inovării (Legea nr. 95 din 13 mai 1998 - n.n.), promulgată cu numai două săptămâni în urmă, și care prevedea că resursele bugetare alocate prin bugetul de stat la capitolul «cercetare științifică» trebuie să țină seama de tendințele mondiale în domeniu și să nu fie mai mici de o cincime față de resursele bugetare alocate la capitolul «învățământ», a fost deja încălcată de Parlamentul României. Într-adevăr, în noul buget al țării sunt prevăzute la acest capitol fonduri de aproape trei ori mai mici decât stipulează în mod clar legea.

Vom reveni cu amănunte asupra acestei mostre de "democrație", ca și asupra celorlalte pericole extrem de grave care pândesc cercetarea științifică românească, semnalate în recenta conferință de presă a UPUCDPR.

Aici vrem să remarcăm doar discrepanța izbitoră dintre vorbe și faptele celor ce conduc destinele țării. Căci în vorbe, politicienii de toate culorile - foști și actuali - nu mai prididesc în a ridica în slăvi cercetarea științifică, acest "vâr de lance", această "locomotivă" sau "avangardă" a progresului economic și social. Dar în fapte, au făcut din ea cenușăreașă tranziției, decimând-o an de an, până la această veritabilă lovitură de grație cu alocarea a doar circa 0,25% din PIB. Și - dacă ne aducem bine aminte - în 1996, opoziția cerea insistent demiterea ministrului de atunci al cercetării și tehnologiei, pentru că nu se "bătuse" să obțină acel mult-visat 1%!

Și totuși, o excepție am întâlnit, în persoana domnului conf. univ. dr. Gh. Dumitrașcu, senator, pe atunci președintele Comisiei pentru Învățământ și cercetare științifică a Senatului României. Care distins senator înștiința presa, în noiembrie 1995, că: "Preocupată să dea societății românești o lege bună a cercetării științifice și tehnologice menită să-l asigure un statut de ariergardă a dezvoltării economico-sociale a țării..." referindu-se în continuare la dezbateră organizată de Comisie la 8.11.1995. Să luăm acest statut de ariergardă ca pe o glumă (semnată și stampilată, totuși, cu ștampila Parlamentului României), ca pe o banală greșeală de dactilografiere, sau chiar așa cum ni se spune, ca pe un obiectiv pe care și l-a propus Comisia? Obiectiv pe care, iată, actuala putere este pe cale de a-l atinge, dacă nu chiar și depăși. Căci, dincolo de coeficientul din PIB alocat, perspectivele cercetării științifice românești, îndeosebi ale celei aplicative, sunt încă și mai sumbre din cauza lipsei unei strategii globale, a întârzierii periculoase cu care se "moșțește" viitorul Plan Național de Cercetare-Dezvoltare și Inovare, știut fiind faptul că Programul "Orizont 2000" se încheie la sfârșitul acestui an.

Alexandru Mărculescu

● **Productivitatea și calitatea în abordare japoneză** - pagina 4

● **Expoziția mondială de tehnologia informației** - pagina 5

Restructurarea RENEL - între teorie și practică

După cum se știe, una dintre cele mai mediatizate probleme interne ale României este restructurarea RENEL. Aceasta deoarece, din păcate, după atâția ani și atâtea promisiuni, se constată o profundă stagnare în ce privește realizarea reformei în domeniul producerii, transportului și distribuției energiei electrice.

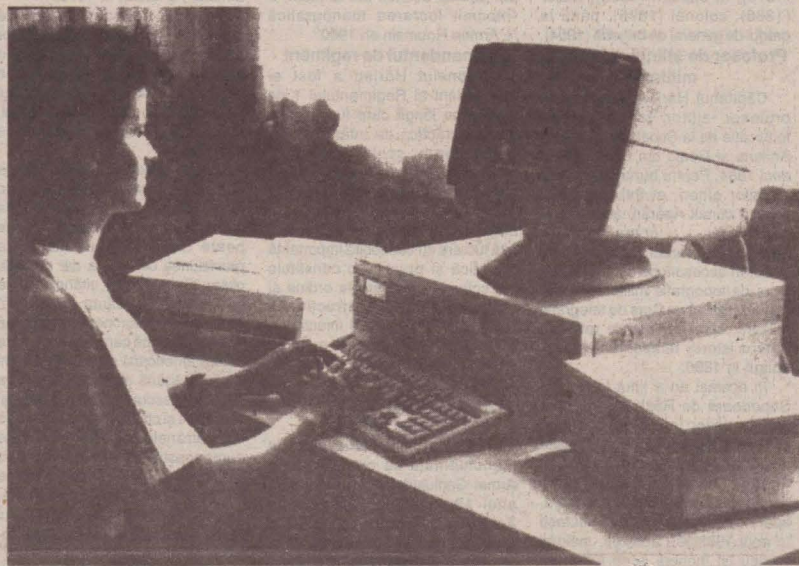
O mare parte din vina pentru situația actuală revine celor care au condus destinele RENEL după decembrie 1989. Pe rând, dnii A. Leca A, V. Vaida, V. Romert etc. au transformat personalul regiilor într-o castă închisă, plâfoasă profesional, cu drepturi supraevaluate și îndatoriri minime.

În aceste condiții a produs o reală surprindere readucerea dlui A. Leca la conducerea RENEL. Dânsul este cunoscut ca un bun teoretician, dar funcția de președinte RENEL solicită și alte calități.

Cu puțin timp înainte de a reveni la RENEL, actualul președinte A. Leca a prezentat în cadrul simpozionului "Noutăți în construcții" (11 decembrie 1996), un material foarte interesant intitulat "Energia în construcții și în ansamblul economiei României". În cuprinsul expunerii sale de atunci, fostul și actualul președinte RENEL a făcut următoarele constatări perfect valabile și astăzi, și anume:

- Sectorul energetic are exces de personal, acesta având în ansamblu o calificare modestă, produsă de

ing. Cristian Guță
(Continuare în pag. 3)

SOCIETATEA CIVILĂ ATENȚIONEAZĂ

Numai specialiștii pot salva economia

din marasmul în care se află

De peste 8 ani, economia României parcurge un proces continuu de degradare. Producția industrială a scăzut la jumătate, tot mai multe întreprinderi își închid porțile, subramuri întregi ale industriilor prelucrătoare, construcția de mașini, electrotehnică, electronică, textilă, alimentară, a mobilei sunt pe cale de dispariție. Producția alimentară a fost dezmembrată și nu mai este în stare să asigure nici

consumul intern. Datorită unei inflații excesive, a unei politici financiare, monetare, valutare, de credite și fiscale care au descurajat activitatea productivă, s-a produs o decapitalizare accentuată și generală a societăților comerciale. Treptat-treptat, în economie s-a instaurat un blocaj financiar și economic, practic generalizat. După ce a sugrumat activitatea productivă, el s-a extins în comerț, în bănci și până în bugetul țării. Suma deficitului balanțelor comerciale depășește volumul exportului pe doi ani. Consecințele se regăsesc în creșterea șomajului fără perspective de absorbire, în scăderea drastică a consumului populației, în creșterea morbidității și a fenomenelor antisociale.

Contrar promisiunilor și speranțelor, anul 1997 a urmat același curs, chiar mai accentuat, de degradare. În loc de o programată creștere zero, PIB a scăzut cu aproape 7%, iar investițiile cu aproape 30%. Inflația a ajuns la 151%, față de 40% cât s-a prevăzut prin program. Balanța de comerț exterior s-a încheiat cu un deficit de aproape 2 miliarde de dolari. Puterea de cumpărare a populației a scăzut cu 30%,

ceea ce sugerează că scăderea PIB a fost în anul 1997 și mai pronunțată decât cea arătată.

Previțiunile pentru anul 1998 nu sunt cu nimic mai încurajatoare. Este și motivul pentru care construcția bugetului a întâmpinat atâtea critici și întârzieri. Fără o largire a bazei de impozitare și cu o inflație care de pe acum se anunță a fi de 80%, este greu de crezut că pot fi atinse o rată a inflației de 45% și un deficit bugetar de 3,6% din PIB.

Ceea ce surprinde este mai ales faptul că întreaga această evoluție a avut loc tocmai într-o perioadă în care a crescut ponderea sectorului privat în economie: peste 50% din PIB se realizează în sectorul privat, peste 80% din comerțul cu amănuntul, peste 50% din comerțul exterior și peste 80% din suprafața agricolă sunt în sectorul privat. Chiar ponderea sectorului privat în industrie a crescut la 30%! Rezultă că în vreme ce crește ponderea privată în economie, principalii indicatori ai economiei reale merg în jos.

Paradoxul nu poate fi explicat altfel decât prin aceea că, în realitate, nu avem de a

(Continuare în pag. 3)

Silviu Oprîș,
președintele executiv al CONPIROM

Inginerul militar, general de brigadă

CONSTANTIN N. HÂRJEU (1856 - 1926)

S-a născut în București la 24 decembrie 1856. După terminarea liceului, în 1874, a urmat cursurile de la Școala de Ofițeri din București, pe care a absolvit-o în 1876, ca șef de promoție. Cu ajutorul unei burse a plecat la Paris să își completeze studiile la Școala Politehnică, unde a obținut titlul de inginer și la Școala de Aplicații de Artilerie și Geniu de la Fontainebleau. A fost un student eminent.

Datorită calităților sale și personalității excepționale, a avansat în scurt timp pe treptele ierarhiei militare, de la locotenent (1879), la căpitan (1883), maior (1888), colonel (1895), până la gradul de general de brigadă (1904).

Profesor de știință și tehnică militară

Căpitanul Hârjeu a fost numit profesor ajutor la Cursul de Fortificație de la Școala Specială de Artilerie și Geniu din București, în anul 1884. Pentru buna pregătire a viitorilor ofițeri, el întocmește și publică cursul Apărării, accesorii și construcții complementare permanente, cursul Comunicațiunii și Lucrări accesorii de campanie, un Curs de topografie militară, apărut în anul 1886 și un Curs de telegrafie militară, care rămâne de referință pentru istoria telecomunicațiilor, apărut în 1890.

În același an a ținut la Școala Superioară de Război conferința asupra căilor ferate. Își continuă activitatea didactică la această instituție de învățământ superior, ținând cursurile Fortificație permanentă și Fortificație pasageră, apărute în două volume la București în anul 1903. Cu acestea, maiorul Hârjeu își încheie scria lucrărilor publicate cu scop didactic.

Colaborator al publicațiilor militare

În calitate de colaborator al Cercului de publicații militare, a scris pentru revista "România Militară"

(fondată în 1864) un studiu intitulat "Întrebuințarea căilor ferate din anii 1877-1878".

Colonelul Hârjeu, fiind director al genului din Ministerul de Război, a fost însărcinat să organizeze la Expoziția Universală de la Paris, din anul 1900, standul secției militare. Legat de acest eveniment, în colaborare cu generalul C. Brătianu, șeful serviciului topografic al armatei, lt. col. I. Aronovici, directorul Școlii de Artilerie și Geniu, reprezentanți ai Statului Major al Armatei, ai Comandamentului Marinei Militare, cu medici militari și alți colaboratori din diferite servicii ale armatei, a întocmit lucrarea monografică "L'Armée Roumaine en 1900".

Comandantul de regiment

Colonelul Hârjeu a fost și comandant al Regimentului 1 de Geniu, pe lângă care funcționa o școală practică de infanterie. La deschiderea școlii a ținut o interesantă conferință despre "Rolul instrucției tehnice a infanteriei", în care și-a exprimat concepții originale, valabile și în prezent. O altă lucrare cu deosebită importanță teoretică și practică o constituie "Directivile privitoare la ordine și sfaturi, pentru instrucțiunea regimentelor brigăzii 9 infanterie", pe care a elaborat-o fiind comandant al acestei brigăzi, în 1903.

Istoric, cercetător, critic și analist militar

Timpe de cinci ani a lucrat la monumentală sa operă "Istoria Armii Geniului", care, publicată în anul 1902, a fost laureată de Academia Română cu marele Premiu "Năsturel Herescu". Pentru meritele sale științifice, Academia Română îl alege și ca membru corespondent la 27 mai, în același an. Despre această lucrare, căpitanul francez Lamouche scria: "Cartea colonelului Hârjeu este un adevărat monument ridicat în

onoarea armei genului românesc, un tratat pe cât de interesant, pe atât de necesar din punct de vedere tehnic și al istoriei militare".

Urmează o perioadă de șapte ani de studii și cercetări, în care generalul Hârjeu abordează un subiect de mare importanță și realizează un magistral studiu format din patru volume: "Pregătirea armatei pentru război", volumele I și II, publicate în 1905; volumul III este intitulat "Rostul cuvintelor, disciplina, doctrina, inițiativa" și a fost publicat în 1907; volumul IV, cu titlul "Școala comandantului armatei", a apărut în 1910.

Această valoroasă operă de analiză și sinteză a cunoștințelor militare din epocă nu este numai o lucrare științifică, fiindcă prin exemplele care sunt citate, cititorul civil sau militar găsește patriotismul, morala și filozofia originală a autorului.

Pentru generalul Hârjeu, "pacea perpetuă este și va rămâne, în viitor, visul înțelepților, iar războiul va fi, ca și în trecut, istoria omenirii". Nu se poate trece cu ușurință peste previziunea de care a dat dovadă, cităm: "Statele Unite, uitând doctrina lui Monroe, vor căuta să iee, din mâna puterilor europene, stăpânirea oceanelor, după care, această mare putere americană nu se va mulțumi să fie stăpână acasă la ea, ci va căuta să descurce și să reguleze și interesele și chiar afacerile interioare ale bătrânelor și slăbintelor state europenești". Doctrina aparținând președintelui SUA, James Monroe (1758-1831), la care face referire, preconiza interzicerea amestecului țărilor europene în problemele interne americane.

Primul război mondial începuse când generalul Hârjeu a publicat, în 1916, lucrarea "Din învățăturile războiului de astăzi", în care pe parcursul a trei volume face o analiză critică a desfășurării războaielor. După cum afirma, el a

dorit să prezinte o cercetare îndelungată a faptelor, cu învățăminte pentru țară.

În anul 1921 au apărut sub semnătura generalului Hârjeu două volume cu titlul "Studii critice militare", în care a exploatat un material informativ original, cu caracter personal și consemnat de el în caietele de însemnări zilnice.

În această lucrare se face o vastă analiză a evenimentelor care s-au desfășurat pe numeroase teatre de luptă la care a participat și armata română, în intenția de a prezenta atât rezultatele operative pozitive, cât și cele negative. Valoarea lucrării constă și în faptul că autorul prezintă faptele prin prisma unei experiențe proprii de comandant de trupe, dar și de ministru de război (1912-1913). În acest studiu face și o analiză a doctinelor războiului cunoscute la timpul respectiv. El a fost și ministru ad interim al lucrărilor publice.

În urma sa a lăsat o operă științifică vastă, cuprinsă în 28 de volume.

O importantă operă inedită o constituie jurnalul său zilnic, format din 54 de carnețe, cu 9000 de pagini scrise mărunt, în care a însemnat întâmplări personale, evenimente deosebite extrase din ziare și reviste, diferite observații, pe care le-a ținut începând din 1912 și până în ultima zi a vieții sale, 24 mai 1928.

Pentru meritele sale a fost distins cu Virtutea Militară, Steaua României, Crucea Trecei Dunării și cu alte înalte distincții militare. Specialiștii îl consideră un important om de știință.

În anul 1929, marele istoric Nicolae Iorga (1875-1940) scria cu admirație: "Generalul C.N. Hârjeu a fost un militar de largă cultură, de un spirit critic ascuțit și de un frumos echilibru al gândirii, a fost cel mai fecund scriitor militar român de până astăzi. Pentru dânsul nici o zi nu a putut trece fără lectură, fără o sistematică lectură și fără o cugetare scrisă; «Nulla die sine linea» în lucrările publicate, acest inginer militar strânge toate cunoștințele din literatura militară universală până în secolul XX".

Mihai Olteanu

Sesiune jubiliară la Academia Română

Împlinirea a 90 de ani de la înființarea Observatorului Astronomic din București a fost marcată de o sesiune jubiliară de comunicări științifice, desfășurată în zilele de 6-7 aprilie 1998 și organizată de Institutul Astronomic al Academiei Române și Comitetul Național de Astronomie.

Prima zi a sesiunii s-a desfășurat în Aula Academiei Române și a fost deschisă de acad. Romulus Cristescu, președintele Secției de științe matematice, care a făcut un scurt istoric al Observatorului din București, înființat la 1 aprilie 1908 și condus de Nicolae Coculescu.

În comunicarea cu titlul Observatorul din București al Institutului Astronomic la 90 de ani, dr. Magda Stavinschi, directorul Institutului Astronomic al Academiei Române, a făcut o amplă trecere în revistă a activității desfășurate în prima instituție modernă de cercetare a Universului din România, încadrată în istoria astronomiei și amintind numele unor mari personalități cum sunt cele ale lui Gheorghe Dumitrescu, Constantin Drâmba, care au fost și directori ai Observatorului, Călin Popovici, Constantin Părvulescu, Ella Marcuș. După 1989, o dată cu revenirea cercetărilor academice în rețeaua astronomică, cele trei observatoare de la București, Cluj și Timișoara, integrate în Institutul Astronomic al Academiei Române, cercetările au intrat într-o nouă etapă o dată cu reluarea și amplificarea relațiilor de colaborare cu institute similare din alte țări. În principal, activitatea cercetărilor este orientată spre domeniul ca fizica și evoluția stelelor, fizica Soarelui, dinamica corpurilor din sistemul solar, dinamica sateliților artificiali, mecanica cerească, cosmologie și istoria astronomiei. În mod special, activitatea prezentată este consacrată eclipselor totale de Soare din 11 august 1999, care este și tema unuia dintre programele prioritare ale Academiei Române. Cele peste 30 de comunicări prezentate sunt reprezentative pentru preocupările și împlinirile cercetătorilor români și ilustrează că în epoca zburilor cosmice, observațiile de la sol au o valoare deosebită pentru aprofundarea cunoașterii într-una din cele mai vechi științe ale omenirii.

Au participat acad. Eugen Simion, președintele Academiei Române, acad. Maya Simionescu, vicepreședinte al Academiei Române, academicieni, profesori universitari, cercetători.

Elena Solunca

PREMIERE ENERGETICE ÎN ROMÂNIA (XX)

Pentru a relata despre începuturile energeticii în mediul rural în România, trebuie să avem în vedere, totuși, două aspecte principale, și anume: electrificarea propriu-zisă a satelor și utilizările electriceității în agricultură, ca ramură economică, inclusiv în silozurile de cereale și în depozitele frigorifice. De asemenea, trebuie să observăm că, spre deosebire de orașe, care au concentrat majoritatea obiectivelor industriale, interesate și capabile să utilizeze la maximum binefacerile electriceității, mediul rural, mai sărac în resurse investiționale, cu densitate redusă a populației, deci cu cheltuieli de distribuție superioare, a fost net dezavantajat în ce privește accesul la această formă de energie. De aceea, electrificarea satelor trebuie tratată întotdeauna ca o componentă importantă a politicilor sociale ale statului, materializate în alocarea corespunzătoare a disponibilităților bugetare, materiale etc.

În țara noastră, primele așezări rurale electrificate - destul de timpuriu - au beneficiat de amplasarea în vecinătatea unor electrocentrale construite de întreprinzători industriali sau de municipalități. Ca începuturi, sunt atestate comuna Topleş (jud. Caraș-Severin) - 1893, urmată de cele din jud. Sibiu: Sadu - 1897, Gușterița - 1901, Turnișor - 1905, Șelimbăr - 1906, Șura Mare - 1907,

Șura Mică - 1912, Tâlmăciu - 1914 etc. De altfel, acest județ s-a menținut în "top" timp de multe decenii, având electrificate peste 40% din totalul satelor, în timp ce existau județe care aveau numai 2-3 sate dotate cu electricitate. Această realizare de vârf s-a datorat preocupării societăților UE Sibiu și SETA pentru construirea de surse performante (CHE Sadu I și II), de rețele extinse de distribuție în sud-estul Transilvaniei și pentru practicarea unui "marketing" (!) eficient: tarife cât mai reduse, primul loc de lampă gratuit, închirierea de echipamente agricole (pentru trerierat, pompat apă, preparat furaje) acționate electric; în 1899 (iar!), UE Sibiu a cumpărat o botoză electrică, cu care făcea demonstrații în sate.

Mult timp ritmul de electrificare a satelor a fost sensibil inferior celui din mediul urban. S-a produs o răspândire foarte neuniformă a rețelelor electrice rurale, acestea fiind localizate preponderent în: - regiuni puternic industrializate, în care localitățile rurale au profitat de existența rețelelor de alimentare a industriilor (perimetrele petroliere, Hunedoara, Valea Jiului ș.a.); - vecinătatea unor mari așezări urbane: Arad, Brașov, București, Oradea, Sibiu etc., la care societățile concesionare au extins rețelele urbane și în exterior, dat fiind că situația economică a comunelor adiacente permitea o eficiență acceptabilă

pentru alimentarea acestora;

- zonele care au beneficiat de preocuparea susținută a unor specialiști pentru construirea unor sisteme regionale de distribuție (Seta, Electrica Ploiești);

- câteva cazuri de rețele construite special pentru anumite comune bogate (Râșnov și Târlungu - jud. Brașov, Vinga, Podgoria și Ghioc - jud. Arad, Orțișoara - jud. Timiș) sau pentru comunele din vecinătatea silozurilor de cereale, construite de stat, ale căror centrale electrice au fost dimensionate ca atare.

În astfel de situații mai pot fi menționate comunele: Someșul Rece, jud. Cluj - 1906, Homorod, jud. Brașov - 1906, Bușteni, jud. Prahova - 1907, Segarcea, jud. Dolj - 1907, Roșia Montană, jud. Alba - 1908, Tileagd, jud. Bihor - 1908.

Această stare de înapoiere de durată a fost sesizată de specialiști, care, conștienți de dificultatea soluționării ei, au încercat să sensibilizeze pe administratorii bugetului național asupra imperativului intervenției decisive a statului. Principalele "elemente ale unei politici energetice", așa cum le prezenta în anii '30, în Enciclopedia României, reputatul specialist, academicianul de mai târziu, Constantin I. Budeanu le vom reaminti în numărul viitor.

Claudiu-Viorel Săvulescu

Din vârful peiței

Unui Mecena

Printre crize, speculații, Contrabandă, aventură, Eu, cu fape de cultură Generez doar... perturbații.

ing. Titu Turcoiu

Societatea civilă atenționează...

(Urmare din pag. 1)

face cu o reformă reală, ci cu compromiterea ei, că modelele, soluțiile și metodele adoptate nu ne duc la ținta care s-a declarat. După dicționare, REFORMA este un proces condus! La noi, se desfășoară la întâmplare și cu mari diferențe față de programe! Reformele se înfăptuiesc prin legi. La noi, prin acte de dispoziție, prin ordonanțe urmate de o puzderie de completări și modificări! Reforma trebuie să ducă la progres și bunăstare! La noi, are loc un proces de involuție economică și socială tot mai pronunțat. Și, ceea ce este mai grav, în afara promisiunilor fără acoperire, nu se întrevăd perspectivele de îndreptare! Orbecăim de fapt în jurul unui "tunel" care nici nu există!

Nu-i destul să tot fie acuzate "proprietatea de stat" și "moștenirea grea", să se tot vorbească de "privatizare", "liberalizare", "spargere", "restructurare", "atrager de capital" etc., pentru ca reforma reală să se și producă! La adăpostul acestor sintagme, asistăm de fapt la distrugerea forțelor de producție și la împingerea populației în brațele disperării. Este prețul pe care diletantismul și politicianismul l-au pus pe spinarea cetățenilor țării. În vreme ce managerii reformei se întrec în dispute de tot felul, fără rost și fără de sfârșit, de economia reală nu se ocupă nimeni. Dar mai ales, nu răspunde nimeni "Lichidarea" și "disponibilizarea" au ajuns de fapt obiective ale unei adevărate întreceri care se desfășoară acum!

Făcând aceste constatări, nu sunt puse în discuție opțiunile fundamentale pentru reformă, privatizare și economia de piață! Asupra lor există un consens general. Sunt puse în discuție căile și metodele de înfăptuire! Pentru că nu se știe nici încotro ne îndreptăm și nici cum să o facem! Apare tot mai clar că gestionarii reformei sunt prizonierii unor modele și soluții, superate sau impuse, care nu se potrivește nici cu realitățile și nici cu interesele noastre.

Considerăm că, în situația gravă în care s-a ajuns, căile de ieșire nu pot rezulta numai din soluțiile date de către guvernanți. La elaborarea soluțiilor trebuie să participe și reprezentanții societății civile. În

viața economică s-au adunat un ghem prea mare de probleme grele, iar dezlegarea lor nu este posibilă pe calea "unicei soluții". Numai pe baza unui CONSENS asupra unor principii de bază poate să fie elaborat și apoi aplicat un adevărat program economic pentru ieșirea din criza în care ne aflăm.

În acest scop, **propunem parlamentului, guvernului și partidelor politice, organizarea unor dezbateri cu participarea principallor reprezentanți ai societății civile, pentru realizarea unui consens asupra următoarelor principii:**

1. Recunoașterea faptului că reforma economică și tranziția constituie un proces care trebuie realizat conștient, nu spontan, pe baza unui adevărat program economic, fundamentat și coerent, care să asigure o creștere economică și o prosperitate socială pe termen scurt, mediu și în perspectivă.

2. Programul trebuie să pornească de la condițiile, resursele și experiența proprie, să promoveze interesele fundamentale ale țării și să asigure formarea și dezvoltarea capitalului autohton, ca bază a unei adevărate economii naționale.

3. La baza relansării trebuie să stea pe primul plan creșterea producției, a investițiilor, exportului și efortul autohton, iar politicile financiare, fiscale, monetare, valutare, vamale trebuie astfel concepute și aplicate încât să asigure înfăptuirea lor. Deblocarea financiară și eliminarea reglementărilor care încâlțosează azi activitatea economică, constituie o prioritate absolută.

4. Întregul proces de reformă economică, inclusiv privatizarea și restructurarea, trebuie să fie coordonat de către un singur centru de analiză și dispoziție al guvernului. Acesta, prin mijlocirea legilor, trebuie să asigure corelările, echilibrurile și corecțiile cerute de cursul ascendent al dezvoltării economice.

5. Este necesar să se recunoască rolul statului în economie în calitate de garant al funcționării sistemului economic și apărător al intereselor țării. În zona monopolurilor naturale care susțin și definesc întreg sistemul economic al țării (electroenergetica, gazele, petrolul, comunicațiile, transportul pe calea ferată, aer și apă, pădurile, administrația publică, învățământul,

sănătatea, protecția mediului, apărarea), statul trebuie să-și păstreze dreptul de control. Cel puțin în etapa actuală, osatura monopolurilor naturale nu poate deveni obiect al relațiilor de piață fără a risca blocarea întregului sistem economic al țării și subsistemul de apărare. Statul are datoria să asigure toate serviciile pe care persoanele și asociațiile lor nu le pot asigura în mod corespunzător. De aceea privatizarea, și cu atât mai mult când are loc o înstrăinare a monopolurilor naturale, trebuie aprobată prin lege, de către parlament, nu prin ordonanțe și târguile conduse de funcționarii statului.

6. Procesul de privatizare trebuie condus pe baza unei planificări, optimizate ca ritm și ca ordine de desfășurare. Ritmul și ordinea depind atât de capacitatea de absorbție a mediului social-economic, cât și de obiectivele strategice de atins. Ritmuri de "50 pe săptămână", ca și devansarea privatizării monopolurilor naturale, pot deveni factori de devalorizare și de aservire economică. Trebuie știut că atât "privatizarea", cât și "etelizarea" reprezintă proceduri alternative ale aceluiași demers de eficientizare economică, că ele se aplică pe toată durata unei economii, în funcție de cerințele concrete ale mediului social-economic, pentru a se obține progresul general. Absolutizarea uneia sau alteia dintre proceduri este contrară principiilor de progres.

7. Structura dimensională a unităților economice este rezultatul punerii de acord a complexității tehnologiilor cu stadiul concentrării capitalului, cu cerințele concurenței și ale eficienței. Între diferitele categorii de întreprinderi trebuie stabilite relații de simbioză, nu de respingere. De aceea, este necesar ca și în economia României să se încurajeze procesul de concentrare gestionară, managerială și de capital, să fie abandonată tendința de "spargere" a marilor unități cu tehnologii complexe.

8. Este necesar să fie dusă o politică viguroasă și pragmatică pentru recucerirea piețelor pierdute din Est și Orientul Mijlociu, din Asia, Africa și America Latină, ca primă condiție de a ridica volumul producției întreprinderilor deasupra pragului de rentabilitate. Eficientizarea întreprinderilor trebuie

să constituie principala direcție de restructurare, iar falimentarea sau lichidarea să reprezinte ultima instanță, dar numai pe baza analizelor economice complexe și numai în temeiul legilor economice.

9. Trebuie să se asigure predominanța criteriului profesional necontestat atât în structurile de gestiune macroeconomică, cât și în cele medii și microeconomice. Trebuie asigurate stabilitatea și continuitatea activității până dincolo de limitele alternanțelor politice la guvernare, pentru a se obține eficacitatea schimbărilor. Pentru că reforma însăși este un proces de construcție continuă și nu o aventură care să fie reluată mereu de la început.

10. Politicile de atragere a capitalului străin nu trebuie să prejudicieze interesele capitalului autohton. Capitalul străin să fie orientat în principal spre sectoarele de infrastructură, acolo unde sunt necesare importante fonduri de restructurare și de piețe externe. Întreprinderile competitive, care dispun de materii prime, know-how, piețe și pot fi re tehnologizate bu resursele proprii, să fie adjudecate prin credite de lungă durată capitalului autohton. La capătul privatizării să se obțină o astfel de structură acționară în care capitalul autohton să fie predominant. Așa se procedează în toată lumea dezvoltată, așa trebuie să fie și la noi, ca să nu riscăm o stare de inapoiere pe termen lung.

11. Ținând seamă de rolul agriculturii și având în vedere experiența

(Continuare în pag. 7)

În actualitate

* **Declinul economic continuă.** Datele preliminare referitoare la primele cinci luni din anul 1998 confirmă continuarea declinului economic, reflectat, în primul rând, de o scădere a producției industriale cu circa 7% față de perioada corespunzătoare din 1997. Cele mai puternice diminuări ale activității au avut loc în industria bunurilor de consum, ca o consecință a restrângerii pieței interne. De asemenea, stadiul lucrărilor și vegetației culturilor a permis o estimare a nivelului diminuării producției agricole cu circa 12% față de anul precedent. Ca element pozitiv se remarcă situația ratei inflației sub nivelul prognozat.

* **Fonduri PHARE.** Pentru acest an sunt prevăzute credite nerambursabile în valoare de circa 70 milioane ECU, cele mai multe destinate modernizării infrastructurii și sprijinirii sectorului privat.

* **Finanțare BERD.** Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) a alocat împrumuturi în valoare de peste 200 milioane dolari în vederea realizării proiectelor de dezvoltare locală din România, în special pentru reabilitarea rețelelor de aprovizionare cu apă potabilă, a unităților de salubritate, precum și pentru construirea unor piețe de gros.

* **Băncile continuă să se afle în expectativă.** Posibilitățile de relansare generală a investițiilor, îndeosebi în sectorul productiv, sunt limitate de reținerile băncilor comerciale de a acorda credite pe termen mediu și lung. Potrivit declarațiilor făcute presei de reprezentanții Asociației Române a Băncilor, starea de expectativă este determinată - în principal - de întârzierile înregistrate în derularea proceselor de reformă și de creșterea alarmantă a creditelor neperformante, categorie de credite care reprezintă circa 30% din totalul resurselor de care dispune întregul sistem.

* **Relansarea privatizărilor din petrochimie.** Până la finalul acestei luni este prevăzută declanșarea operațiunilor de privatizare a PETROMIDIA prin luarea în considerare a unor oferte ale investitorilor strategici din Canada și SUA. De asemenea, se va lua o decizie privind organizarea licitațiilor pentru vânzarea pachetelor majoritare de acțiuni la alte unități din petrochimie, între care "RAFO" - Onești.

* **Acțiuni promoționale.** Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București a organizat, în prima parte a lunii Iunie, numeroase acțiuni promoționale în vederea mai bune cunoașteri a ofertei industriei noastre în țările Uniunii Europene, precum și din spațiul CSI. Oportunitățile de afaceri au trezit interesul partenerilor potențiali. Date fiind rezultatele din primul trimestru al anului, când exportul a crescut, în special la produsele pentru care s-au desfășurat acțiuni promoționale intense, sunt programate pentru lunile următoare noi manifestări - de la expoziții specializate la reuniuni comune ale oamenilor de afaceri români și străini.

* **Șanse în creștere.** Analizii politici și cei economici sunt unanimi în a aprecia că decizia de a se organiza la București, la sfârșitul lunii septembrie a.c., reuniunea "Caspian Energy in Europe" reprezintă o șansă în plus pentru țara noastră de a fi inclusă în traseul pe care îl va urma petrolul din zona Caucazului și Asiei Centrale spre vestul continentului.

A. Costeanu
Al. Brates

Restructurarea RENEL...

(Urmare din pag. 1)

lipsa de motivație pentru instruirea profesională (vezi sistemul de salarizare, prezentat în amănunt de presa cotidiană);

- Regia are o structură rigidă, rezistență la schimbare: mulți factori de decizie sunt consumatori, nedeschși la principiile economiei de piață, controlați de teama de schimbare care le poate afecta propria poziție, multe decizii poartă amprenta unei presiuni sindicale ridicată;

- Se constată persistența unor relații de tip vechi, cu caracter de monopol, producător-consumator, netransparența costurilor, lipsa de

respect față de clienți, absența unor politici de stimulente și penalizări bazate în primul rând pe preț, lipsa oricăror forme de competiție;

- Regia nu este afectată de ineficiența existentă deoarece aceasta este suportată de consumatorii plători;

- Se utilizează tehnologii și echipamente la sfârșitul duratei de viață, cu un nivel tehnologic cu 15-20 de ani în urmă, cu performanțe și fiabilitate reduse;

- Gradul redus de utilizare a capacităților instalate (sub 50%);

- Consumuri specifice ridicate (de exemplu, pentru instalații similare din alte țări, consumurile

sunt cu 30-40% mai mari în centralele electrice pe cărbune și cu 8-10% mai mari în centralele pe hidrocarburi).

Ca urmare, reiese în mod clar faptul că la nivelul conducerii RENEL se cunoaște în amănunt întreaga gamă de lipsuri și deficiențe în activitatea prestată, dar totodată se desprinde în mod evident incapacitatea actualei echipe manageriale de a reforma această activitate.

Rezultă, deci, că singura șansă pentru a începe într-adevăr reforma RENEL este formarea (aducerea) unei echipe manageriale competente.

Se caută analiști programatori, buni specialiști, pentru colaborări cu firme din Germania.

Cunoașterea limbii germane reprezintă un avantaj.

Curriculum vitae, redactat în limba engleză, va cuprinde specificarea limbajelor de programare cunoscute, a realizărilor în domeniu și va fi transmis la AGIR, fax: 312 55 31.

Se pot face și propuneri de echipe de analiști programatori, în care unul din membri să fie cunoscător al limbii germane, cu respectarea condițiilor mai sus-menționate.

Produce, comercializează și montează:

 GEAM TERMOIZOLANT (agrement tehnic 002-02/297-1997)

TIP MONTHERM;

 GEAMURI FLOAT COLOR, TRANSPARENT, REFLECTORIZANT ȘI OGLINZI;

 GEAMURI ANTIEFRACTIE ȘI ANTIGLOŢ, CĂRĂMIZI DE STICLĂ;

 OGLINZI CRISTAL FAZETATE.

S.C. MONDOGLAS SYSTEM S.R.L.

MONDOGLAS

2200 BRAȘOV, str. T. Vuiașcu nr. 25, bl. 7, sc. C, ap. 1

Tel./fax: +4086419237

Tel. 025-347992

În dezbateri la AGIR

PRODUCTIVITATEA ȘI CALITATEA ÎN ABORDARE JAPONEZĂ

Asociația Generală a Inginerilor din România, consecventă în promovarea celor mai noi tendințe și orientări în dezvoltarea activităților ingineresti și economice, a inițiat, împreună cu Centrul de Productivitate cu Asistență Japoneză din cadrul Institutului Român pentru Management - IROMA - organizarea la sediul AGIR din Calea Victoriei nr. 118, pe data de 7 mai 1998, seminarul cu tema "Productivitatea și calitatea în abordare japoneză".

Conferința - făcând parte din ciclul tematic al AGIR "Promovarea calității" - a fost susținută de domnul **Takemitsu Matsuda** - Senior Consultant al Centrului Japonese de Productivitate pentru Dezvoltare Economico-Socială (JPCSED) din Tokyo, Japonia, iar coordonarea dezbaterilor a revenit dr. ing. **Eduard Rădăceanu**, din partea IROMA, care a făcut unele aprecieri privind nivelele de productivitate și de calitate din țara noastră, care încă nu asigură o dezvoltare durabilă a societății românești, insistând în mod deosebit asupra necesității de a crea o mișcare la scară națională în domeniile productivității muncii și calității în general, pentru creșterea calității vieții și a performanțelor economiei naționale. Expertul japonez, dr. ing. Takemitsu Matsuda, a adus în atenția asistenței, formată din manageri, ingineri și specialiști din varii sectoare de activitate, numeroase aspecte teoretice și practice cu care s-a confruntat în cadrul centrului de productivitate și

al societății ingineresti în domeniul "Managementului Calității Totale" (TQM), din experiența rețelei mondiale a centrelor regionale JPCSED.

În ultimele două decenii, ritmul mediu anual de creștere a productivității muncii a fost în Japonia de 2,4 ori mai înalt decât cel realizat pe ansamblul principalelor șapte țări occidentale industrializate.

Creșterea mai rapidă a productivității și calității, nivelul mai redus al șomajului și inexistența practică a unor fenomene de absentism în întreprinderea japoneză au determinat, practic, cauzele înaltei competitivități a Japoniei pe piețele internaționale.

Nivelul productivității este rezultatul interacțiunii dintre factori extrem de diferiți - naturali, tehnologici, economici, sociali, psihologici ș.a. - care influențează și determină condițiile concrete ale muncii și implicit rezultatele acesteia în toate sectoarele de activitate.

În viziunea experților japonezi, nivelul productivității sociale a muncii - ca raport între elementele de ieșire și cele de intrare dintr-un sistem, exprimă practic eficiența utilizării resurselor - materii prime și materiale, echipamente și dotări tehnologice, resurse umane și financiare, informații - în funcție de natura relațiilor de producție, nivelul tehnologic și de automatizare a producției, modul de organizare a activității din societăți și companii,

gradul de pregătire generală culturală și profesională a salariaților, de tradițiile și comportamentele populației.

Bref, nivelul productivității sociale a muncii este expresia cea mai sintetică a stadiului de dezvoltare tehnică, socio-economică, culturală și politică a unei societăți. Înțelegerea nivelului sau a dinamicii productivității impune investigarea simultană a unui complex de factori care acționează la nivelul sistemelor micro și macroeconomice. Factorii din interiorul unei organizații private sau cu capital de stat, care sunt în interdependență cu factorii ce influențează, pe baza unor politici și strategii coerente, dezvoltarea ramurilor din economie, determină în final volumul și calitatea procesului de prelucrare a resurselor, sintetizat prin nivele de calitate și de preț ale produselor și serviciilor rezultate.

Deci putem vorbi practic, în funcție de factorul analizat, de: productivitatea muncii sociale; productivitatea resurselor financiare și de capital; productivitatea folosirii materiilor prime, a materialelor sau a energiei.

Managementul producției - având ca obiectiv creșterea calității - se caracterizează prin materializarea eficientă a resurselor, sintetizată prin: creșterea calității produselor (Q); reducerea costurilor (C); respectarea strictă a termenelor de livrare (D).

Producția trebuie monitorizată în toate fazele sale, în amonte și în aval:

marketing, planificare, pregătirea fabricației, aprovizionare, producție, desfășurare și servicii post-vânzare. Astfel va exista un proces de îmbunătățire integrală a productivității și calității, ce caracterizează stilul managerial japonez. Abordarea managerială japoneză are ca obiectiv consolidarea sistemului integrat de productivitate și calitate - KAIZEN - bazat pe un proces continuu de inovare, susținut de întregul personal dintr-o organizație - care determină progresul intermitent, asociat cu o strategie agresivă, structuri descentralizate, mecanisme suplimentare de comunicare și metode manageriale eficiente.

ing. Ion Rozanide

Cartea tehnică

Tehnologie și utilaje de obținere a unor aliaje cu memoria formei

În urmă cu 60 de ani, la Societatea Metalografică Suedeză a fost prezentat de către descoperitorul său, "aliajul lui Ölander", considerat primul aliaj cu memoria formei (AMF).

Principalele fenomene de memoria formei: pseudoelasticitatea (memorie mecanică, PSE), efectul simplu de memoria formei (memoria deformației, termică sau termofizică, EMT - Shape Memory Effect) și efectul formei în dublu sens (EMFDS - Two Way Shape Memory Effect), sunt completate de o serie de efecte secundare, cum ar fi amortizarea vibrațiilor și efectele premartensitice.

În ultimele două decenii, concepția despre AMF s-a modificat spectaculos, mergând de la caracterul "magic" (atribuit în legătură cu "efectul Geller") și până la considerarea lor drept o categorie de materiale noi (nu doar îmbunătățite), care necesită "o nouă filosofie de inginerie și proiectare" din care să rezulte produse de natură "nu doar evolutivă, ci chiar revoluționară".

Primul mare capitol al monografiei analizate, "Introducere în memoria formei aliajelor", sintetizează rezultatele conținute în 110 referințe bibliografice. Se prezintă principalele fenomene de memoria formei, aplicațiile lor reale și potențiale, avantajele și dezavantajele AMF. Se concluzionează că, cauzele care duc la apariția acestor comportamente sunt de natură microstructurală, fiind legate de transformarea martensitică care le însoțește.

Capitolul 2, "Contribuții la caracterizarea transformării martensitice din AMF și rolul acesteia în fenomenele de memorie" tratează: definiția generalizată a transformării martensitice; criteriile de clasificare a transformărilor martensitice și caracteristicile generale ale acestora; particularitățile transformării martensitice din oțeluri carbon și din alte aliaje ferose (Fe-N, Fe-Mn); transformarea martensitică termoeastică; aspecte microstructurale ale transformării martensitice din AMF Cu-Zn-Al.

Titlul incitant al lucrării "Tehnologie și utilaje de obținere a unor aliaje cu memoria formei" (207 pagini, 197 surse bibliografice, dintre care 18 semnate de autor) ne conduce la ideea continuării tratării aliajelor cu memoria formei, în sensul prezentării unei/unor tehnologii și a utilajelor aferente obținerii acestor aliaje.

Introducerea în memoria formei aliajelor și suportul teoretic analizat în prezenta monografie constituie un necesar și util preludiv în aplicațiile tehnice la care se pretează aliajele cu memoria formei. Metalurgii, studenții și doctoranzii în studiul metalelor și metalurgie și toți cei interesați în domeniu, au la îndemână o documentată și utilă monografie privind unele aliaje cu memoria formei, realizată cu profesionalism și dăruire de către specialiști recunoscuți în domeniu: dr. ing. Leandru-Gheorghe Bujoreanu, ing. Vasile Dia și dr. ing. Ștefan Mărginean.

Prin apariția acestei monografii, Editura Fundația Metalurgia Română îmbogățește zestrea de carte tehnică în domeniu.

prof. dr. ing. Mircea Bejan,
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

De la Societatea Inginerilor Textiliști

În urma discuțiilor purtate în cadrul ultimei ședințe a conducerii SIT-AGIR s-au conturat următoarele:

* necesitatea luării tuturor măsurilor de către responsabili de teme pentru realizarea în termen și la nivel calitativ corespunzător a sarcinilor ce le revin;

* s-a discutat și s-a aprobat, cu unele modificări, Regulamentul de stimulare a activității membrilor SIT-AGIR;

* s-au apreciat pozitiv conținutul și forma revistei "Textile" și s-a solicitat sprijinul pentru mobilizarea unui număr cât mai mare de membri SIT-AGIR care să contribuie la creșterea numărului de abonamente și de reclame, în scopul creării fondurilor necesare pentru asigurarea

aparitiilor viitoare. De asemenea, s-au purtat discuții privind definitivarea profilului revistelor de textile existente și eventualitatea unificării acestora în beneficiul apariției lunare și în scopul informării cât mai operative a cititorilor. Revista "Univers Ingineresc" prezintă materiale cu caracter general, prea lungi, iar domeniul textil este prea puțin reprezentat. Buletinul AGIR este interesant, dar nu este cunoscut și nu ajunge la cititori;

* s-a aprobat cooptarea în Consiliul de conducere SIT-AGIR a membrilor AGIR: dr. ing. **Emilia Visileanu**, ing. **Ana Cojocar** și ing. **Sorin Pleșca**. În final s-au făcut următoarele propuneri:

* Să se dea mai mare amploare cinstirii specialiștilor

consacrați, cu ocazia sărbătoririi unor vârste omagiale;

* Să se întreprindă unele acțiuni la forurile competente, în vederea înființării, în București, a unui Colegiu de învățământ textil, ca filială a Facultății de Textile de la Iași și eventual organizarea unor cursuri postuniversitare pentru inginerii care au alt profil, dar care doresc să activeze în domeniul textil (în special pentru domeniul de tricotate și confecții textile);

* Să se intervină la FPS pentru participarea specialiștilor SIT-AGIR la discutarea și stabilirea viitorului unor întreprinderi textile, deoarece se constată că prea mulți manageri improvizați determină falimentarea industriei textile.

ing. Valeria Grigoraș -
SIT-AGIR

... Puls AGIR ... Puls AGIR ... Puls AGIR ... Puls AGIR ...

Activitatea internațională

În perioada 8-9 mai 1998, la Atena a avut loc reuniunea Comitetului executiv al FEANI, al cărei principal scop a fost pregătirea Adunării Generale de la Lisabona, din luna septembrie a.c.

În perioada 10-13 mai 1998, sub auspiciile UNESCO, la Torino a avut loc a 7-a Conferință Mondială de Educație Continuă Inginerească, cu tema "Revoluția cunoștințelor, impactul tehnologiei asupra studiului".

În organizarea Consiliului Național al Inginerilor din Italia, președinții asociațiilor ingineresti membre ale FEANI din regiunea mediteraneană s-au întâlnit pe 15 mai 1998 la Roma, pentru luarea unor decizii privind poziția acestor asociații față de reforma Eur Ing și față de balanța geografică a reprezentării în FEANI a asociațiilor membre.

Consiliul Regional de Coordonare a Asociațiilor Ingineresti din Țările Centrale și Est Europene (RCC) și-a reluat activitatea, în urma reuniunii care a avut loc la Budapesta în perioada 21-23 mai 1998. În cadrul acestei reuniuni s-a stabilit ca secretariatul RCC să funcționeze la Budapesta până când nou statut al Consiliului va fi definitivat, de comun acord, de către toate asociațiile membre.

Lansare de carte

În ziua de 10 iunie a.c., orele 11.00, la sediul Asociației Generale a Inginerilor din România, din Calea Victoriei nr. 118, et. I, va avea loc lansarea volumului "Management și know-how: utilizarea eficientă a resurselor - energie și materiale", prima ediție în limba română, apărută la Editura RC ROMCARTEXIM SA din București.

Autorii, prof. dr. **Gheorghe Preda**, membru al Academiei de Științe din New York și ing. **Marian Luțu**, sunt două personalități recunoscute atât pe plan național, cât și internațional, în domeniul utilizării eficiente a resurselor naturale, volumul de față abordând în același timp și aspecte vizând protecția mediului.

Prezentarea volumului va fi făcută de dr. ing. **Călin Mihăileanu** - RENEEL.

Volumul a putea fi procurat de la standul special amenajat cu ocazia lansării.

ing. Georgiana Dumitru

În atenția filialelor

Pentru a face cunoscute pe Internet filialele, cercurii și societățile AGIR, dr. ing. **Nicolae Sfetcu**, președintele Filialei AGIR Mehediniți, s-a oferit să găzduiască în mod gratuit, pe site-ul său, câte o pagină web pentru filiale.

În aceste condiții, președinții sunt rugați să transmită domnului Sfetcu, prin poșta electronică, adresa <sfetcu@geocities.com> sau pe discchetă, textul dorit pentru a fi introdus pe Internet, vizând prezentarea și activitățile filialei, cercului etc.

Coordonatele domnului inginer Nicolae Sfetcu sunt:
Str. Crișan nr. 84, bl. S1, sc. A, ap. 5, 1500 Drobeta Turnu Severin; Tel: 052 31 68 39; e-mail: sfetcu@geocities.com; http://www.geocities.com/Eureka/ParK/3622

ing. Georgiana Dumitru

EXPOZIȚIA MONDIALĂ DE TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI - CEBIT'98

La Hanovra a avut loc, în perioada 19-25 martie 1998, cea mai mare manifestare expozițională la nivel mondial - CEBIT '98 - în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (Information & Communications Technology - IC&T). CEBIT-ul este replica de primăvară a megashow-ului COMDEX, ce are loc în fiecare toamnă în orașul nord-american Las Vegas. Din 1970, în fiecare an, întreaga lume își îndreaptă atenția, timp de o săptămână, spre Hanovra, unde se

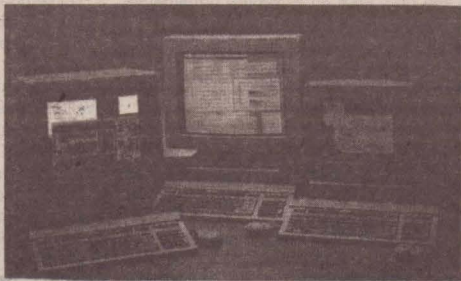
adună cei mai renumiți producători și distribuitori de pe mapamond din domeniul IC&T, profesioniști, manageri și oameni de afaceri din Europa, America și Asia. Pe o suprafață de expunere de 372.873 mp (cam cât 75 de terenuri de fotbal), un număr record de 7250 expozații din 60 de țări și-au prezentat în fața a 670.000 de vizitatori cele mai noi și mai performante produse, servicii și soluții integrate pentru tehnologiile asistate. În 27 de pavilioane, organizate tematic, au fost prezentate noutăți de ultimă oră din: tehnologia informației, rețele de calculatoare, software, telecomunicații, echipamente și soluții financiar-bancare, sisteme de automatizare și colectare automată a datelor, tehnologii de birotică, echipamente și soluții de securitate, cercetare și transfer de tehnologie.

Țările cu cele mai multe firme expoziante au fost Germania (4526), Taiwan (502 l), SUA (411), Marea Britanie (285), Olanda (118), Franța (106), Elveția (102), Israel (74), Suedia (72) și Hong Kong (66). Din Europa Centrală și de Est au participat: Ucraina (50), Rusia (44), Ungaria (22), Bielorusia (22), Cehia (18), Polonia (15), Slovenia (10). Pe ultimele locuri: Bulgaria (3), România (2 - dar fără stand propriu) și Slovacia (1). Nici în acest an nu au lipsit giganții Intel, IBM, Hewlett-Packard, Sun Microsystems, Compaq-Digital, Dell, Microsoft, Apple, Acer, Oracle. În paralel au fost organizate conferințe și seminari, urmate de numeroase prezentări de echipamente și tehnologii de vârf.

Temele abordate, "Internet merchandising - future vision or current reality?", "Recognizing and exploiting market opportunities", "Electronic Commerce - how the Internet is changing the face of business", demonstrează din plin interesul pentru comerțul electronic și integrarea Internetului în mediile de afaceri.

În hardware-ul tehnologiei informației remarcăm creșterea performanțelor crescândă de putere de calcul, simplificarea arhitecturii sistemelor, în paralel cu creșterea nivelului tehnologic al componentelor pentru PC-uri și servere. Au devenit larg accesibile PC-urile și serverele dotate cu noul procesor Pentium II, fabricate de Intel, în tehnologie Descutes de 0,25 microni, cu viteze de lucru de până la 450 MHz, de două ori mai mici (131 mmp) și cu un consum de energie redus la jumătate, în raport cu "tradiționalele" cipuri Klamath. Intel a demonstrat la CEBIT și procesorul Pentium II, la frecvența de 702 MHz, în tehnologie de 0,25 microni, și a promis pentru anul 2000 atingerea a 1 GHz! Acestor tendințe li se integrează dezvoltarea echipamentelor periferice de la monitoare și unități extreme de stocare, până la dispozitive point-device, accesorii

multimedia, scanere de pagină (flatbed) și imprimante (personale și de rețea). La prețul "modic" de 700 \$, Hewlett-Packard a oferit primul membru al familiei de

dispozitive multifuncționale (HP LaserJet 3100), care tipărește, copiază, scanează și trimite faxuri. Au trezit interesul monitoarele extraplate de dimensiuni mari (20"), în tehnologie TFT-LCD (thin film transistor - liquid crystal display) - oferite de NEC la 3720 \$ - și cele plate, în tehnologie LCD (de 17 cm grosime, la o diagonală de 35 cm) - oferite de Viewsonic la 2300 \$. Standardul USB (Universal Serial Bus) a fost deopotrivă adoptat de către producătorii de PC-uri și echipamente periferice, iar portul AGP, ce asigură facilități grafice deosebite, s-a impus, de asemenea, ca standard. În plus, vizitatorii au avut ocazia de a vedea primele plăci de bază ce asigură o viteză de bus de 100 MHz. Sistemele notebook și PDA (Personal Digital Assistant) sunt prevăzute în mod curent cu facilități de acces la Internet, beneficiind de dispozitive wireless de transfer al datelor către și de la orice PC. Dotate cu camere digitale, de mărimea unui pachet de țigări, PC-urile "de buzunar" (handheld), oferite de Sharp, se pot transforma în studiouri multimedia mobile. Dispozitivele "set-top" asigură accesul la Internet sau transmisiile de videotelefonie prin intermediul aparatelor TV obișnuite, reprezentând un pas înainte către integrarea informaticii în viața de zi cu zi. Firmele Toshiba, Sony, Philips,

promovate de Allied Telesyn International: comutatorul AT-8126 cu 24 porturi, hub-ul FH612TX și routerul AR-300, prevăzută cu porturi pentru Fast Ethernet și ISDN, porturi pentru telefonie/fax și funcțiuni IP pentru Internet.

Majoritatea producătorilor de software au prezentat o gamă largă de aplicații client/server bazate pe tehnologie Web. Dezvoltările cu privire la Internet au constituit una din temele centrale. Aproape toate software-urile au oferit conectare la rețea. Impactul tot mai mare pe care îl au PC-urile handheld și palmtop, conectate cu telefoane GSM, face ca sistemul de operare Microsoft Windows CE 2.0 (Consumer Electronic) să domine în continuare sectorul aplicațiilor PDA. Deși marea majoritate a aplicațiilor sunt în continuare dedicate platformelor Windows 95 sau Windows NT, iar vizitatorii au asistat la prezentarea versiunii Beta 3 pentru mult-așteptatul Windows 98, un număr tot mai mare de programe sunt destinate mediului Linux, instalat în '97 pe 6 milioane de calculatoare.

Adevărate evenimente au fost prezentările lui Corel Draw 8, pachetele server Lotus Domino, Lotus E-Suite și Lotus SmartSuite, programele de prelucrare a imaginilor Photo Suite II (MGI), Photoshop (Adobe) și Photo Impact 4.0 (Ulead), noua versiune a software-ului pentru diagnosticarea harddisk-urilor Data Advisor (Ontrack), software-ul de recunoaștere a textului Omnipage Pro 8.0 (Caere), pachetul complet de securitate Virus Scan Security Suite (Network Associates), software-ul de managementul informațiilor Genesis (CAS) ș.a.

În telecomunicații au stârnit interes noul infrastructurii prevăzute pentru numărul crescător de furnizori de servicii locale și regionale de tip City Carrier. Prezentările din pavilioanele dedicate telecomunicațiilor au inclus un număr mare de soluții și servicii la prețuri scăzute, pe fondul general al creșterii concurenței în acest domeniu. Nolele terminale destinate telefoniei prin Internet reprezintă o alternativă la mijloacele clasice de acces prin PC și modem. Un telefon echipat cu touch-screen și un keypad glisabil oferă posibilitatea de a naviga pe Internet, instalat comod într-un fotoliu din living-room, din mașină sau avion. În telecomunicațiile mobile se impun din ce în ce mai multe sisteme portabile care asigură comunicarea prin fax, e-mail și WWW, precum și noile tipuri de telefoane celulare cu bandă dublă, care pot comuta apelurile către rețeaua GSM cea mai accesibilă. "Oscar-ul" I-a obținut PC-ul "de buzunar" Nokia Comunicator 9110, de numai 249 grame, dotat cu telefon inteligent, capabil să comunice prin intermediul legăturii în infraroșu cu camere digitale și să transfere nu numai date alfabetice, ci și imagini. Dotat cu un procesor AMD 486, disponibil în 14 limbi de circulație, Comunicator-ul poate comunica cu PC-ul de birou și include facilități de navigare pe Internet, transmitere de fax, e-mail și SMS.

Complexitatea soluțiilor și serviciilor software și hardware dedicate a condus la afirmarea unei adevărate industrii de echipamente și soluții financiar-bancare, care se focalizează în principal pe banking-ul electronic și comerțul on-line. Rețelele de distribuție de tip VAR (Value Added

Reseller) au adoptat practica conexiunilor individuale la care au acces deschis atât clienții, cât și furnizorii. Utilizatorii din țările avansate beneficiază deja de PC-uri ce folosesc standarde precum HBCI (Home Banking Computer Interface) sau OFX (Open Financial Exchange). Soluțiile de comerț electronic conduc la economisirea de timp și bani prin folosirea de standarde precum SET (Secure Electronic Transfer) ori SSL (Secure Sockets Layer). La CEBIT, firma Ultimaco a expus Security-PC (care dispune de un sistem avansat de securitate și criptare) și aplicația Safe Guard Sign & Script, cu ajutorul căreia documentele pot fi semnate digital. Au stârnit interes un automat bancar al firmei Siemens-Nixdorf pentru ghișeele "Drive-in", tehnicile biometrice de identificare a amprentelor digitale, precum și o filială SB dotată cu o paletă cuprinzătoare de servicii financiare, conform celor mai noi concepte de comerț electronic.

Eugen Răpă

CERF '98 - Computers & Electronics Romanian Fair

Semnălele privind creșterea maturității pieței românești de IT&C - tehnologia informației și comunicațiilor - cu un imens potențial și o balanță activă între cererile din ce în ce mai bine structurate și orientate pe produse și soluții motivate de necesitatea creșterii performanțelor manageriale ale utilizatorilor și oferta giganților industriei IT.

Aceștia din urmă au trecut, în special în domeniul PC-urilor, la lansarea și distribuția a noi serii de modele, la prețuri accesibile, configurate pe baza cerințelor obiective ale segmentelor sectorului privat de întreprinderi mici și mijlocii.

Acest lucru a fost cu prisosință reflectat la cea mai importantă expoziție de tehnologie a informației și comunicațiilor organizată în România la complexul Romaero Băneasa de către COMTEK Expositions România - manager Scott Temple - în perioada 12-16 mai 1998, CERF '98 - Computers and Electronics Romanian Fair.

Aflată la cea de-a VII-a ediție, expoziția și conferințele internaționale specializate pentru tehnologia informației, birotică și comunicații - CERF'98 - au reunit peste 400 de firme specializate în producția de echipamente de informatică și telecomunicații din lume: Apple, Autodesk, Canon, Compaq, Epson, Hewlett Packard, IBM, ICL, Microsoft, Minolta, Forte, Phillips, Scala, Sharp, Sun, Toshiba, Samsung, Mobiroam, Ericsson, Mobifon, Sony, Siemens ș.a., producători locali de hard și soft.

Au fost prezentate, pe o suprafață expozițională de peste 14 000 mp, într-un dialog activ purtat între producători și dealeri, distribuitori, integratori de sisteme, sectorul întreprinderilor private și cu capital de stat, managerilor, inginerilor și specialiștilor ce activează practic în toate sectoarele industriale de producție și servicii, cele mai diverse echipamente hardware - PC-uri, stații de lucru, servere, periferice (minitoare, imprimante, video-proiectare etc.), sisteme informatice integrate, rețele de calculatoare, echipamente de telecomunicații și software - sisteme de operare, aplicații Microsoft Windows, baze de date, produse UNIX, dispozitive specifice - echipamente de birotică, multimedia, proiectare asistată de calculator CAD/CAM/CAE, GIS ș.a.

Organizat la circa două luni după CEBIT Hanovra, cel mai mare târg din domeniul IT&C la nivel mondial, CERF '98, prin firmele participante, a reușit să prezinte în premieră peste 150 de echipamente hardware și soluții informatice de ultimă oră, care au devenit disponibile și operaționale în România. Dintre acestea amintim: stația de lucru Silicon Graphics Onyx 2, prezentată de Magic Systems; serverul SUN Ultra Enterprise 450 - prezentat de SUN Microsystems Romsys; echipamentul periferic LaserJet - 5000 GN - la standul Q'Net International; echipamentul de telecomunicații Ware Point, Ware UN Lucent Technologies, prezentat de firma Agnor High Tech; sistemul de operare SCO Unix Ware 7.0, prezentat de Genesys Soft-ware; notebook Siemens Scenic Mobile 800, oferit de Lasting System ș.a.

Un aspect important la CERF '98 l-a constituit ponderea însemnată a sectorului comunicațiilor și a zilei consacrate acestui domeniu în cadrul programului de simpozion și conferințe specializate, în coordonarea firmei AGNOR HIGH-TECH - manager general ing. Eugen Preutu.

La complexul de manifestări prilejuit de CERF '98 au participat mii de specialiști, ingineri de sistem, informaticieni, manageri și reprezentanți de firme, care au putut veni în contact nemijlocit cu cele mai noi și originale produse și soluții, cu un larg câmp de aplicare în toate segmentele de activitate din cercetare, proiectare, învățământ, producție, administrație centrală și locală, gestiune economică, tehnică militară și alte domenii de larg interes.

ing. Ion Rozanide

EVALUAREA PROPRIETĂȚII INDUSTRIALE

Pe lângă bunurile materiale - ca produse acumulate de societate - și resurse naturale, utilizate sau utilizabile în procesul producției materiale, operele de știință și operele de artă, inclusiv creațiile tehnice, fac parte din averea națională. Înțelegerea rolului și locului creativității în sistemul de forțe ale progresului societății conduce la crearea și exploatarea în același timp a unui imens front de lucru în direcții originale.

Idealurile creatorilor sunt legate de cuceririle tehnice, nu de îmbogățiri materiale. Dar toate aceste trăsături îl fac pe creatorul de valori vulnerabil în fața "materialiștilor", în fața acelora pentru care valoarea esențială este banul. Independent de gândirea materialistă, creatorul nobil și visător prin idealurile sale constituie o pradă ușoară în fața "pragmaticilor", care știu să valorifice material cuceririle acestora, pentru profitul lor personal.

Proprietatea intelectuală este proprietatea imaterială izvorâtă din creația omului. Proprietatea intelectuală este aceea care stabilește piețele, domină industriile, asigură securitatea internațională, captează loialitatea clienților și permite generarea de profituri superioare. Ea face parte din categoria bunurilor intangibile.

Drepturile de proprietate industrială și de proprietate intelectuală, în general, fiind generatoare de profit, pot fi

evaluate economic, iar valorile lor pot constitui aportul la capitalul social al firmei titulare.

Profitul estimat de aceste drepturi poate proveni din influențele asupra creșterii veniturilor sau scăderii costurilor, ca de exemplu: creșterea vânzărilor, obținerea unui preț mai mare, câștigarea unei piețe, obținerea unei poziții dominante sau monopoliste pe piață, menținerea unui număr mare de clienți, asigurarea unei surse de afaceri în viitor, generarea de afaceri complementare sau suplimentare, dezvoltarea de noi produse și noi piețe, scăderea costurilor salariale, scăderea consumurilor materiale, scăderea rebururilor și pierderilor, scăderea consumurilor de utilități, scăderea costurilor de recrutare și calificare a forței de muncă, eliminarea posturilor inițiale pentru produse și tehnologii, evitarea costurilor de proiectare și dezvoltare (în cazul achiziției de licențe), asigurarea surselor de finanțare ieftine și sigure etc.

Metoda patrimonială complexă de evaluare a unei societăți comerciale introduce în valoarea totală, pe lângă mărimea elementelor materiale corporale, și valoarea corespunzătoare bunurilor intangibile, cunoscute și sub denumirea imobilizării necorporale. În aceasta este inclusă și valoarea proprietății intelectuale, cu cele două mari

categorii: **drepturi de autor și proprietatea industrială.**

Elementele materiale sunt cele care nu pot fi percepute prin atingere, care pot sau nu să fie înregistrate, evidențiate în patrimoniul unei întreprinderi, dar contribuie la menținerea și dezvoltarea activității potențiale a acesteia, influențându-i activitatea și rezultatele financiare, deci și valoarea.

Se cunosc peste 100 de elemente intangibile care pot fi identificate în mediul industrial sau comercial, din care majoritatea au la bază proprietatea intelectuală, și anume:

- competența tehnică (studii, licențe, brevete, know-how, alte obiecte ale proprietății industriale, drepturi de autor, programe de calculator etc.);
- competența comercială (promovare publică, vad comercial, rețele de distribuție etc.);
- competența managerială (calitatea produsului, cadre cheie, performanțe manageriale etc.);
- reputația (renumele întreprinderii);
- superioritatea produselor;
- bonitatea și solvabilitatea față de clienți și bănci;
- poziția față de organisme publice și administrative.

Teoria evaluării întreprinderilor nu oferă soluții unanime acceptate pentru estimarea imobilizărilor necorporale.

Primul pas într-o astfel de evaluare îl constituie definirea caracteristicilor pe care un astfel de bun trebuie să le prezinte, care au în vedere următoarele aspecte:

- să poată fi identificat și descris;
- să aibă existența și protecția legală;
- să fie la originea unor costuri;
- să fie transferabil, adică să poată fi cedat terților, fie chiar împreună cu alte bunuri materiale sau imateriale;
- să existe o manifestare tangibilă a existenței intangibilului (de exemplu, contract, licență, brevet înregistrat, secrete comerciale etc.);
- să fi fost creat sau apărut la un moment identificabil sau ca rezultat al unui fapt identificabil;
- să aibă un sfârșit la un moment identificabil sau ca rezultat al unui fapt identificabil.

Imobilizările necorporale ale unei societăți comerciale se regăsesc în sfera marketingului și a tehnologiei. Evaluarea practică a imobilizărilor necorporale, deci și a proprietății industriale, constituie o problemă complexă și dificilă. Multitudinea factorilor care o influențează diferă de la o țară la alta, de la un continent la altul. Responsabilitatea celor care efectuează aceste evaluări este maximă, deoarece tranzacțiile comerciale care se încheie cu obiectele proprietății industriale au uneori și implicații sociale și politice.

Metodele clasice de evaluare a proprietății industriale sunt:

- a. metode bazate pe comparațiile de piață;
- b. metode bazate pe venituri - profit sau cifră de afaceri;
- c. metode bazate pe cheltuieli.

Indiferent de metoda de evaluare folosită, aceasta nu se aplică decât după o analiză aprofundată a necorporalelor (intangibilelor) în cauză, din punct de vedere legal, tehnic, comercial, social.

Evaluarea obiectelor proprietății industriale în România care fac parte din categoria elementelor necorporale se face în conformitate cu reglementările naționale și convențiile internaționale la care România este parte din domeniul protecției proprietății industriale.

Evaluată într-o societate comercială sau pentru tranzacțiile libere, proprietatea industrială poate ajunge la valori uriașe, care pot depăși valoarea oricăror investiții materiale. Deci, trebuie acordată o importanță deosebită acestor evaluări, care, întocmite cu competență autorizată și responsabilitate, într-un cadru legislativ adecvat, oferă creatorilor de valori toate drepturile morale și materiale ce li se cuvin.

ing. Mariana Falghenov,
consilier
în proprietate industrială,
expert evaluator

INGREDIENTI ALIMENTARI

În zilele de 14-15 aprilie 1998, sub auspiciile World Trade Center și în organizarea Institutului de Chimie Alimentară București și a Universității "Dunărea de Jos" Galați, s-au desfășurat în Capitală lucrările celei de a 2-a ediții a Conferinței "Flavour and Dyes - food ingredients". Întrucât ingredientii (aditivi, auxiliari) alimentari sunt o componentă esențială a tuturor produselor alimentare în stare să satisfacă cerințele organoleptice ale consumatorilor, conferința și-a propus să pună față în față producătorii și utilizatorii de ingrediente alimentare, pentru a permite o mai bună cunoaștere și utilizare a acestora și condițiile legale impuse de asigurarea securității și siguranței alimentare.

Conferința s-a bucurat de o largă participare: specialiști ai ICA și Universității "Dunărea de Jos", reprezentanți ai Ministerului de Justiție, Institutului de Sănătate Publică, ai Institutului Român de Standardizare, ai Secției coloranți - ICECHIM, Direcției Agricole Iași, cât și numeroase firme producătoare de ingrediente alimentare și din domeniul industriei alimentare române și străine.

Temele prezentate și dezbătute de specialiștii prezenți au fost: ingredientii alimentari, prezent și viitor; alimente și aditivi alimentari cu rol în prevenirea cancerului; utilizarea amidonului modificat la realizarea de produse alimentare; alimente cu adăos de fibre cerealiere; aditivi nutriționali, antioxidanți alimentari; utilizarea aditivilor între necesitate și falsificare; rolul și importanța standardelor ISO-9000 în industria alimentară; lista aditivilor avizați de

Ministerul Sănătății; aspecte ale legislației din domeniul alimentar și integrarea în UE; introducerea în practica firmelor românești a prevederilor Codex Alimentarius și integrarea comercială mondială; Legea alimentului și importanța sa pentru România.

În urma dezbaterilor și discuțiilor pe marginea temelor prezentate s-au desprins două probleme principale.

1) Consumatorii au dreptul să fie cât mai bine informați în legătură cu inocuitatea alimentelor și băuturilor, dar în egală măsură este și obligația producătorilor de alimente de a cunoaște și mai ales de a utiliza corect aditivii alimentari.

Prin utilizarea ingredientilor alimentari trebuie asigurată securitatea alimentelor. Producătorii de alimente au obligația să indice pe ambalajele produselor conținutul de aditivi (codificați corespunzător), pentru ca în orice moment consumatorul să știe ce mănâncă.

2) Este imperios necesară elaborarea cât mai urgentă a Legii alimentului - lege cadru pentru organizarea, supravegherea și controlul calității alimentelor. Securitatea alimentară fiind politică de stat, aceasta este responsabil de alimentația și sănătatea populației, având interesul să urgenceze apariția unui sistem de supraveghere și control al calității alimentului și alimentației, a unui sistem prin care ingredientii alimentari să fie utilizați și dozați corect în alimente, precum și a unui sistem de educare și informare a populației în privința a ceea ce trebuie să consume.

ing. Marian Deaconu,
SIT-AGIR,
Coloranți-ICECHIM

Ziua Întreprinzătorului

Stabilită oficial în România de câțiva ani și sărbătorită la 29 mai a.c., Ziua Întreprinzătorului are mari semnificații în economia națională.

Reuniunea care a avut loc cu această ocazie a fost prezidată de domnul **Ovidiu Nicolescu**, președintele Consiliului Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România, gazdă fiind domnul **Dumitru Angelescu**, președintele CENTROCOOP și membru în CNIPMMR.

Importanța evenimentului a fost marcată și prin prezența domnilor **Ioan Mureșan**, ministrul reformei, **Gabriel I. Năstase**, consilier prezidențial, **Mircea Schreiber**, secretar de stat, **Mihai Mihăiță** - președintele AGIR, a altor personalități, parlamentari, oameni din lumea afacerilor, investitori, bancheri, manageri, profesori universitari.

Este cunoscut faptul că progresul economic al țărilor dezvoltate este determinat în proporție de 70% de IMM-uri și că actuala dezvoltare economică a României merge pe această cale.

Progresul economiei de piață este evidențiat de faptul că în ianuarie 1990 nu exista în țara noastră nici un întreprinzător particular, iar în prezent funcționează peste 300.000 de IMM-uri independente de capitalul de stat, care au apărut ca urmare a inițiativelor particulare.

Chiar dacă s-au înregistrat și falimente, fie din lipsa de vocație a întreprinzătorilor, fie datorită unor situații conjuncturale nefavorabile pentru unii patroni, numărul lor este în creștere continuă.

Este relevant faptul că în economia de piață, principalul creator al locurilor

de muncă este întreprinzătorul și în acest sens în IMM-uri s-au înregistrat în ultimii ani 1.500.000 locuri de muncă și că aceste unități au stimulat activitatea bancară, au lansat produse noi competitive și au contribuit substanțial la bugetul statului.

IMM-urile se confruntă cu o serie de greutăți, cum ar fi fiscalitatea excesivă, dobânzile ridicate la credite, concurența pe piața a mărfurilor străine admise chiar la prețuri de dumping ș.a. Cu toate acestea, se înregistrează și semne pozitive pentru stimularea IMM-urilor, la nivel guvernamental. Pentru prima dată, în bugetul aprobat a fost prevăzută suma de 80 miliarde lei pentru dezvoltarea IMM-urilor, destul de redusă, dar care va crește în viitor. Un fapt important este și constituirea Consiliului Economic Social, format din 27 de membri (câte nouă membri din partea guvernului, patronatelor și sindicatelor), cu sarcina de a analiza proiectele de legi înainte de a fi trimise în parlament.

Un loc deosebit îl are, în cadrul IMM-urilor, Uniunea Națională a Cooperativelor de Consum și Credit (CENTROCOOP), ca exemplu de organizare și dezvoltare. CENTROCOOP exista și înainte de 1990, nu a fost subvenționată de stat, iar în prezent toți membrii săi sunt privatizați.

Pentru îmbunătățirea activității IMM-urilor s-au făcut propuneri de inițiative legislative, cum ar fi o lege pentru stimulente în domeniul investițiilor și pentru export, precum și pentru înființarea unei bănci sau a unui modul de bancă de dezvoltare.

Mihai Olteneanu

INDUSTRIALIZAREA ZAHĂRULUI ROMÂNESC ÎN PRAGUL MILENIULUI III

Puțini oameni cunosc faptul că zahărul este produsul cu cea mai mare circulație economică atât în lume, cât și în România. Pentru acest motiv, cât și din alte varii motive, privatizarea - ca fenomen firesc pentru economia de piață - este și va fi prezentă și în industria zahărului. Privatizarea fabricilor de zahăr în România va avea ca efect imediat o creștere sensibilă a cantității de zahăr pe unitatea de suprafață. Mai concret, a vorbi despre sistem extensiv pentru sfecla de zahăr înseamnă a fi "contra naturii". Această cultură are cerințele ei ancestrale. Biologic, din punct de vedere pedoclimatic, răspunde (dacă are și informația ereditară) prin cantități de zahăr corespunzătoare la unitatea de suprafață sau, mai exact, pe tona de rădăcini.

Așa cum se cunoaște expresia industriașilor din Occident, "zahărul se produce prima dată în câmp și apoi în fabrică". Deci în zadar se va crește suprafața cultivată cu sfeclă de zahăr, dacă această plantă nu are informația genetică (z sau zz) și nici condiții plăcute ei din punct de vedere climatic; zahărul pe chintalul de

sfeclă de zahăr procesată va fi neeconomic.

Dacă în țara cunoscută cu instalații industriale 100% din inox, respectiv Germania, producția este de 53 t/ha sfeclă de zahăr și 16 kg zahăr pe tona de sfeclă procesată, ne punem întrebarea firească dacă suprafața este un parametru principal pentru sfecla de zahăr. Nu. Categorie nu. Această concluzie este fundamentată și de datele societății "Zaharom", precum și ale statisticii naționale (1990-1996).

Transilvania, ca zonă considerată drept "locomotiva" zahărului românesc, a beneficiat cel mai puțin, ba chiar a fost nedreptățită din punct de vedere al materialului biologic, respectiv sămânța de sfeclă de zahăr, ceea ce a "tras-o în jos" cu producțiile fizice. Nu întâmplător procesorii de aici fac eforturi disperate pentru achiziționare de sămânță de calitate, monogermă și drăjată. Cauza căutărilor febrile: dorința de obținere a unei producții de zahăr rentabile atât pentru cultivatori, cât și pentru procesatori. Finalul acestei "bătălii mute", necunoscute decât de cei din domeniu

"dulce" va fi benefic de fapt pentru consumator, respectiv populația României, printr-un preț mai accesibil.

Așadar, cunoașterea filierei zahărului în pragul mileniului III este imperios necesară pentru a observa și interveni (evident) în verigile care prezintă "fisuri", "deformări" sau chiar lipses, deși ar trebui să fie foarte active. Mileniul III va începe cu un demaraj puternic al studiului și intervenției pe filiera zahărului românesc, ceea ce "naște" speranțe de optimism, chiar dacă timide la început. Dacă în sudul României, sfecla de zahăr crește cu un aparat foliar luxuriant (neluând în seamă focarele virale ce pot apărea în zona aceasta mai caldă și secetoasă), masa de rădăcini nu conține atât zahăr pe cât se obține în Transilvania sau Moldova, chiar și în vestul Banatului, și ar fi păcat să mai chinăm sfecla de zahăr în sud.

Nimeni și nimic nu convinge aici decât sfecla de zahăr care e prezentă în zona cu climat umed și rece de pe teritoriul Poloniei, Germaniei etc. Rezultatele acestor țări dovedesc că sfecla de zahăr nu oferă roadele scontate decât

dacă i se satisfac cerințele ei biologice.

Indiferent care vor fi "ecourile" acestui articol, personal consider că din toate materialele studiate a reieșit clar că sfecla de zahăr trebuie cultivată 95-99% în Transilvania, Banat și vestul Moldovei, rămânând ca fabricile de zahăr din sud (apărute din "comandamente dictatoriale") să proceseze zahăr brut din import. Aici se încadrează perfect fabrica de zahăr Năvodari, dar și Tândărei și Călărași, ca procesatori cu fabrici de alcool proprii.

În concluzie, toată această imagine a fabricilor de zahăr din România va avea, în mileniul care bate la ușă, o altă formă, mai realistă, mai economică, într-un cuvânt, va fi "normală" și nu forțată de "chingile" epocii dispărute.

Să sperăm că înțelepciunea celor îndruiți să țină "hăturile" industriei zahărului românesc nu se va lăsa amețită de eventuale influențe nefaste ce vor exista și la începutul mileniului III.

ing. Elena Rădulescu

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ DE TERMINOLOGIE

"Termrom Moldova"

Direcția de Terminologie și Inginerie Lingvistică din Uniunea Latină are ca obiectiv contribuția la îmbogățirea terminologiilor științifice și tehnice de limbă latină, participarea la dezvoltarea terminologiei, neologiei și ingineriei lingvistice în țările de limbă oficială romanică și favorizarea implantării rețelelor telematice de comunicare în aceste țări.

DTIL se află la originea creării Asociației Naționale de Terminologie "Termrom Moldova", ca organizație neguvernamentală ce reunește specialiști de renume din Republica Moldova. "Termrom Moldova" are drept scop elaborarea resurselor terminologice în limba română, constituirea unei baze de date terminologice, schimbul de resurse terminologice cu TermRom București, cu centre de terminologie din țările Uniunii Latine, pentru a contribui la promovarea terminologiilor naționale în economie, știință, învățământ, în cadrul revenirii limbii române ca limbă oficială a Republicii Moldova.

La solicitarea Consiliului coordonator al Asociației, la toate universitățile din Republica Moldova și la multe laboratoare de la instituțiile de cercetări științifice au fost constituite grupuri de lucru pentru elaborarea a peste 70 de dicționare/baze de date terminologice din domeniile electronicii, informaticii, economiei, agriculturii, medicinei, tehnicii etc.

Colaboratorii "Termrom Moldova" desfășoară o activitate intensă în cadrul Comitetului tehnic 7, Terminologie, care este preocupat de elaborarea, înregistrarea și promovarea standardelor naționale de terminologie.

În colaborare cu Centrul Național de Terminologie, Departamentul Standarde, Metrologie și Supraveghere Tehnică al Republicii Moldova și Institutul Român de Standardizare au fost puse deja în circulație primele standarde moldovene de terminologie.

La sfârșitul anului 1997, colaboratorii "Termrom Moldova" au solicitat sprijinul Asociației pentru a edita 17 dicționare în cursul anilor 1998 și 1999.

Terminologiile din Republica Moldova au pus recent la punct versiunea română a 720 de termeni pentru Dicționarul panlatin de terminologie a mediului, elaborat de colegii noștri de la Universitatea Nova din Lisabona.

Elena Solunca

INFORMAȚII DE ULTIMĂ ORĂ

Agencia Coreană de Cooperare Internațională (KOICA) lansează cerere de ofertă privind programele sale de cooperare pentru anul 1999, în următoarele domenii:

- A) cursuri de formare profesională;
 - B) delegarea în România de experți coreeni;
 - C) delegarea în România de voluntari coreeni.
- Relații suplimentare: <http://www.mct.ro> sau tel: (01) 6502080/161 - Iulia Mihail sau Andrei Cazacu

Ofertă norvegiană de burse și proiecte de cercetare pentru:

- studenți și cercetători români;
 - invitare în România de lectori și cercetători norvegieni.
- Informații suplimentare: <http://forskingsradet.no> sau tel: (01) 650 20 80/188 - Daniela Gheorghian.

Ofertă Societății Japoneze pentru Promovarea Științei (JSPS) de burse adresate cercetătorilor români.

Relații suplimentare: <http://www.mct.ro> sau tel: (01) 650 20 80/161 - Iulia Mihail.

A VIII-a Conferință Națională de Cibernetică (cu participare internațională), București, 25 - 27 noiembrie 1998. Relații suplimentare: cnc7@crc.ase.ro sau aisteda@rolink.iiruc.ro

Simpozionul "50 de ani de învățământ hidrotehnic în Timișoara", 7 - 9 octombrie 1998, Timișoara. Relații suplimentare: Facultatea de Hidrotehnică, str. George Enescu nr. 1/A, 1900 Timișoara; Tel: 056/193872.

ing. Georgiana Dumitru

Realitatea virtuală - întreprinderea virtuală

Comisia Forumul pentru Societatea Informațională și Secția de știință și tehnologia informației ale Academiei Române, în colaborare cu Facultatea de Electronică și Telecomunicații a Universității Politehnice București și Centrul de Cercetare și Dezvoltare Edili, au organizat conferința-dezbateri cu tema **Realitatea Virtuală - Întreprinderea Virtuală**, desfășurată recent în Aula Academiei Române.

Moderatorul conferinței a fost acad. **Mihai Drăgănescu**, președintele Forumului, care în deschidere a prezentat importanța temei ca trecere spre un al treilea mod de comunicație.

În cuvântul introductiv, dr. **Florin Filip**, membru corespondent al Academiei Române, a precizat că Realitatea Virtuală (RV) și Întreprinderea Virtuală (IV) sunt două concepte ce țin de dezvoltarea tehnologiei informaționale și, în același timp, două fenomene - prima este o tehnologie, cea de a doua o formă de organizare și desfășurare a business-ului (cu sensul de ocupație). Tehnologia RV permite crearea senzației de participare la construirea, modificarea și mișcarea prin lumi inexistente (dar nu imposibile) sintetizate electronic, cu aplicații în domenii din cele mai diferite. În particular, RV are aplicații și în cultură, la păstrarea, dezvoltarea și valorificarea patrimoniului cultural.

Comunicările care au urmat, susținute de ec. **Claudia Ionescu** și ing. **Ruxandra Cojocaru**, respectiv de ing. **Beatrice Ștefănescu** și ing. **Daniel Blumenfeld**, au ilustrat aceste idei în *Sisteme de teleprezență - generarea și animația ființelor virtuale în medii sintetice* și *Sisteme de realitate virtuală cu aplicații în reconstrucția monumentelor culturale*. Prof. **Marcel Profirescu** a prezentat comunicarea *International cooperative research projects* și **Christopher T. von Koschimbahr** - Belgia, comunicarea *Virtual Learning*.

Societatea civilă atenționează...

(Urmare din pag. 3)

țărilor dezvoltate, este necesar ca prin politica de privatizare și de restructurare să fie încurajată constituirea de ferme și exploatații agricole de dimensiuni optimizate, capabile să folosească tehnologiile moderne și să asigure realizarea de marfă destinată pieței. În același scop trebuie promovată o politică stabilă de subvenționare a producției agricole, optimizată în raport cu condițiile pedoclimatice și cu interesele generale ale economiei. Trebuie să se construiască un sistem eficace și operativ de creditare a activității agricole, ținând seamă de specificul ciclurilor de producție și de stocurile necesare, de nevoia de a fi reactivitate sistemelor de irigații, producția de mașini agricole și cea de îngrășăminte proprii. Trebuie încurajate și dezvoltate bazele de cercetare agricolă.

12. Pornind de la constatarea că

aplicarea acordurilor încheiate cu organisme internaționale a și început să producă efecte, multe cu consecințe negative, în vreme ce perspectiva aderării României la UE devine tot mai îndepărtată, este necesar să fie renegociate prevederile care afectează interesele de acum și de mai târziu ale țării. Trebuie să se obțină și pentru țara noastră o șansă mai apropiată de creștere economică și de apropiere față de nivelul atins de țările care fac parte din aceste structuri. De asemenea, vor trebui renegociate unele prevederi ale acordurilor încheiate cu FMI, pentru o mai bună corelare cu cerințele și posibilitățile economiei românești, cu gradul de suportabilitate și pentru a se elimina prevederile care, fără nici o fundamentare, conduc la slăbirea potențialului productiv al țării.

Realizarea unui consens al partidelor politice, al organelor puterii și al societății civile asupra

principiilor enumerate mai sus, complete și cu alte propuneri, este de maximă urgență. De fapt, există un consens, este cel politic, realizat atunci când s-a optat pentru reformă, economie de piață și integrare europeană. Acum este necesar un nou consens asupra unor principii care să stea la baza programului pentru ieșirea din criză. Într-o formă sau alta, asupra acestor principii există un acord pe care l-au exprimat și alte organizații ale societății civile din economie (Asociația Generală a Economistilor, Camera de Comerț și Industrie, Academia de Studii Economice), precum și academicienii, profesorii universitari, mulți alți specialiști cu experiență din economia reală. Este necesar ca acest program să fie elaborat de către profesioniștii economiei și să fie încredințat tot lor spre înlăptuire, dar să se bucure de sprijinul parlamentar absolut necesar după ce va fi aprobat.

De la Observatorul Astronomic

PREGĂTIRI PENTRU ECLIPSA TOTALĂ DE SOARE DIN 1999, VIZIBILĂ ÎN EMISFERA NORDICĂ

Institutul Astronomic al Academiei Române a organizat o conferință de presă la Observatorul Astronomic din București (28 aprilie a.c.), pentru a se preciza unele detalii și implicații în legătură cu ultima eclipsă de soare din secolul XX. Mediatori au fost dna dr. **Magda Stavinschi**, directoarea observatorului, dna ing. cosmonaut **Dumitru Dorin Prunariu**, director al Agenției Spațiale Române și dna dr. **Zadig Mouradian**, director la Observatorul din Paris.

Date referitoare la eclipsă

În ziua de 11 august 1999 va avea loc ultima eclipsă totală de soare din acest sfârșit de mileniu. Aceasta va fi vizibilă pe un coridor îngust, care va traversa Emisfera Nordică pe direcția nord-vest-sud-est.

Începutul eclipsei totale va avea

viteza de 0,680 km/s. Patru minute mai târziu, la București, singura capitală din lume în care se va vedea eclipsa, va începe la (11:07 U.T.) și va dura 2 minute și 21 secunde. Apoi se va îndrepta spre Marea Neagră, nordul Turciei (11:21 U.T.), Teheran (12:22 U.T.), India și se va sfârși în Bengal la 12:36:23 U.T. Într-o cursă de 3 ore și 7 minute, umbra Lunii va străbate un drum cu o lungime de aproximativ 14000 km, acoperind 0,2% din suprafața Pământului.

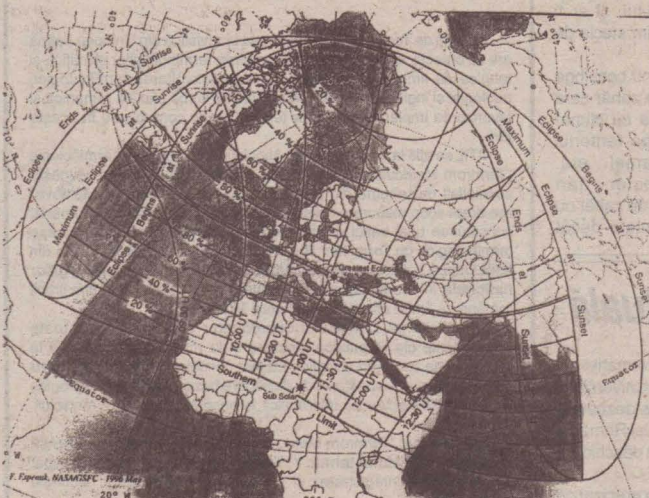
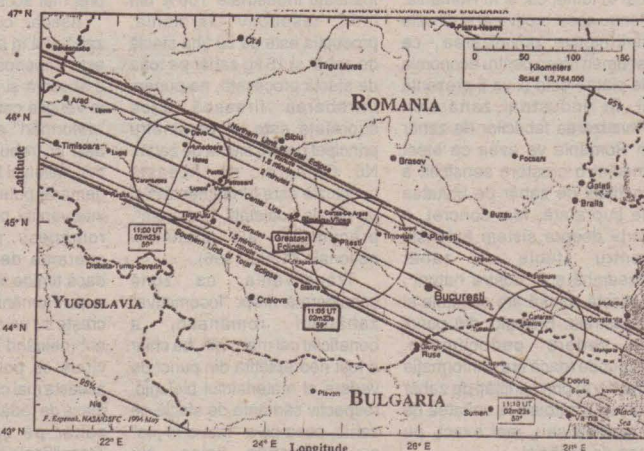
La nord și sud, pe bordura culoarului de eclipsă totală, se va putea observa o eclipsă parțială, pe o zonă care va include nord-estul Americii de Nord, nordul Africii și jumătate din partea de vest a Asiei.

Din țara noastră a mai putut fi observată o eclipsă totală de soare la 15 februarie 1961, iar următoarea

pregătirea observațiilor asupra eclipsei.

Cercetătorii Institutului de Astronomie al Academiei Române și-au început pregătirile de mai mulți ani și bineînțeles că și aici fondurile alocate din bugetul economiei de piață lasă de dorit.

Cu eforturi, se pare că totuși pentru eclipsa '99 se va instala un telescop cu diametrul de 2 m la București, singura capitală situată

exact pe linia de maximă întunecare. Pe teritoriul României, observațiile cu instrumente profesionale se vor putea efectua atât la București cât și la Timișoara. Cu toate greutățile create de situația actuală, astronomii români încearcă să țină pasul cu nivelul pregătirilor pe plan mondial.

Pentru observarea eclipsei vor veni în țară atât astronomi profesioniști, cât și un mare număr,

aproximativ câteva mii - de astronomi amatori, care cu telescoapele lor portative doresc să facă observații directe. De asemenea, sunt așteptați mulți turiști care vor veni din pură curiozitate. Pentru a li se asigura acestora condiții de cazare și posibilități de observare, lumea afacerilor trebuie să se implice și cu acest prilej se pot realiza beneficii mari și rapide.

Implicații nedorite

Această eclipsă totală de soare are loc cu câteva luni înainte de trecerea în anul 2000, pentru care șarlatanii și escrocii prevăd sfârșitul lumii și va fi un nou prilej de speculații metafizice care vor impresiona populațiile neavizate.

Pe culoarul central al eclipsei, situat pe o zonă de maximă densitate a populației Europei Centrale, Orientului Mijlociu și Indiei, fenomenul întunericului care se va așterne în mijlocul zilei, apariția stelelor pe cer și agitația animalelor

vor fi observate de zeci de milioane de oameni, în majoritate neinstruiți, cărora le produce un sentiment de groază.

În astfel de ocazii, oamenii se lasă pradă profetiiilor sumbre și s-au înregistrat sinucideri colective, decese provocate de frică, accidente de circulație ș.a.

Pentru a se evita astfel de întâmplări nedorite, comisia română a făcut apel la mijloacele de comunicare în masă, la oamenii de știință, la profesori, ingineri și chiar preoți, să explice în rândurile populației acest fenomen astronomic cu date științifice.

În zilele când cei interesați vor veni în număr mare să observe fenomenul ceresc, trebuie să se ia măsuri pentru coordonarea traficului și întreruperea circulației două ore pe timpul eclipsei, pentru evitarea accidentelor rutiere.

Mihai Olteneanu

loc la 09:30:57 U.T. (Universal Time), în Atlanticul de Nord, la 30 km sud de Noua Scoție, unde umbra produsă de Lună va atinge Terra pe o durată de 47 secunde, după care se va extinde asupra Angliei, Franței - la 30 km nord de Paris, cu o durată de 2 minute 13 secunde, Belgiei, Luxemburgului, Austriei și Sloveniei (10:47 U.T.) și după ce va părăsi Ungaria și nordul Iugoslaviei, își va continua drumul spre România.

Cel mai îndelungat timp de manifestare a eclipsei totale va avea loc la Râmnicu Vâlcea, cu o durată de 2 minute și 23 secunde și va începe la (11:03:00 U.T.), lățimea umbrei va fi de 112 km și

se va observa în anul 2236 (peste 237 de ani).

Pentru observațiile asupra eclipsei

Astronomii profesioniști și amatori au început pregătirile de aproximativ zece ani.

Consiliul Europei patronează toate proiectele și manifestările care vor avea loc cu ocazia acestui important eveniment astronomic.

La 27 aprilie a.c. a avut loc la Stuttgart cea de a treia reuniune pregătitoare. NASA a publicat un buletin dedicat evenimentului, în care un capitol special este consacrat informațiilor privind România. În Franța s-a înființat o comisie interministerială pentru

ZIUA MONDIALĂ A CULTURII UMANISTICE ȘI TEHNICE

UNESCO a propus ca aceasta să fie aniversată la data de 21 mai în fiecare an. Academia Română a marcat în anul acesta evenimentul printr-o conferință de presă susținută de domnul președinte **Eugen Simion** și vicepreședinții înaltului for.

În centrele mari ale lumii, cei care guvernează și oamenii de cultură se întrunesc pentru a discuta realizările pe plan național și mondial, această zi constituind un prilej de reflecție asupra evoluției științei. La noi, ea a

trecut neobservată. Probabil guvernanții și parlamentarii sunt preocupați de alte probleme, iar presa scrisă și audiovizuală nu i-a dat nici o importanță.

Pentru cei prezenți la conferința de presă a fost un prilej de a afla o serie de fapte care să ne pună pe gânduri privind viitorul științei românești. Academia Română, înființată la 1 aprilie 1866, a fost reînființată prin legea 4/1990, ca un for (organ) al statului român, autonom și independent, condus de un președinte și un prezidiu format din 23 de membri, aleși dintre cei 181 membri (număr fix), titulari și corespondenți, dintre care 50 sunt ingineri. În componența Academiei mai intră și 135 de membri de onoare, 20 români și 115 personalități din străinătate.

Cercetările fundamentale în domeniile științelor umanistice și tehnice se efectuează în 65 de institute specializate, organizate după modelul majorității academiilor din lume. Din nefericire, și aici lipsa de fonduri se face simțită. De la buget, din 0,23% din PIB bani alocăți pentru știință, numai 8% revin Academiei Române, în timp ce în țările europene se acordă 1-4% din PIB. Pentru o mai bună înțelegere vom traduce cifrele în fapte. Acest buget redus va conduce în primul rând la reducerea personalului științific cu

10%, aproximativ 400 de posturi. În anul trecut a avut loc o reducere similară de personal. Cumulând aceste reduceri pe 2 ani, se constată că o cincime din personalul de specialitate a fost scos din institutele de cercetare. Dacă se continuă astfel, în următorii 8 ani cercetarea fundamentală românească va fi desființată. Ne întrebăm ce interese obscure patronază aceste fapte. Mai adăugăm că salariile cercetătorilor academiei sunt sub media pe economie și că mijloacele tehnice de investigație sunt depășite moral și material.

Guvernul ar trebui să fie atent la faptul că unul dintre criteriile de admitere în Uniunea Europeană este și progresul științific înregistrat în țările care vor să adere.

Totuși, în aceste condiții vitrege, programele de cercetare ale Academiei sunt realiste și ambițioase. Cu mijloacele de care dispune, își propune să realizeze un program de reabilitare a țării, economic, social și științific. Printre programe se înscrie și publicarea de dicționare, a unui tratat de istorie a românilor, păstrarea patrimoniului cultural, participarea la programele bio-geosfere, carea legate de eclipsa de soare și multe altele.

Mihai Olteneanu

Notă: Punctele de vedere exprimate în articole aparțin autorilor.

"Univers Ingineresc" - ISSN 1223 - 0294

COLEGIUL DE REDACȚIE

- prof.ing. Aristide Dodu
- prof.dr.ing. Gleb Drăgan, membru corespondent al Academiei Române
- prof.dr.ing. Dan Ghiocel
- dr.ing. Mihai Mihăiță
- ing. Viorica Anghelie Mocanu
- prof.dr.doc.ing. Dumitru Teaci
- acad. Radu Voinea

Tipar:

RH Printing SRL
Calea Plevnei nr. 114, sector 1,
București, Tel: 637 24 70.

COLECTIVUL REDACȚIONAL

Redactor - șef: Alexandru Mărculescu
Colaboratori: ing. Ion Rozanide, ing. Cristian Guță, ing. Mihai Olteneanu, ing. Georgiana Dumitru
Correspondenți: ing. Gh. Moraru (Galați), Eugen Râpă (Iasi)
Secretariat tehnic: ing. Gabriela Dumitrescu
Tehnoredactare computerizată: ing. Daniela Teșcan
Responsabil producție/difuzare: Georgeta Pupezescu
Redacția: Calea Victoriei nr. 118, sector 1, București, tel.: 659.22.75.
Sediul central AGIR: Calea Victoriei nr.118, tel. 659.23.95, fax: 312.55.31. **Cont AGIR:** 45.10.04.82 - BCR - Filiala sector 1 - București